

УДК 06.078;061.7:314.743

ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ УКРАЇНСЬКОЇ
МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ДІАСПОРІ

Г.В. Карась

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

У статті розглядаються особливості менеджменту української культури в діаспорі на прикладі діяльності її найбільш яскравих представників: В. Авраменка, М. Новака (США, Канада) та В. Луціва (Великобританія). Василь Авраменко виступав організатором мистецьких імпрез, першої фільмової корпорації, яка випустила перші українські музичні фільми за кордоном. Микола Новак – організатор багатьох культурних подій: концертів, театральних вистав, демонстрації українських музичних фільмів. Менеджерська діяльність Володимира Луціва була багатогранною: організація гастролей українських колективів діаспори в різних країнах вільного світу та в Україні; координація масових святкування; організація мистецьких імпрез (виставок) та особливих акцій (перепохонь). Виокремлено комплекс знань та вмій у сфері менеджменту мистецтва, а також особисті якості, які допомогли вказаним діячам бути ефективними у цій галузі.

Ключові слова: менеджмент культури, діаспора, українська культура, діяльність, концерти, святкування.

Постановка проблеми. Організація культурно-мистецького життя громади за кордоном передбачала його менеджмент. Менеджмент українського мистецтва – це не тільки нова галузь у сфері її організації, але і наукового обґрунтування [1]. Відомий професор Утрехтської школи мистецтв у Голландії Гіп Гагоорт, аналізуючи світовий досвід, вважає, що «культурне підприємництво є невід’ємною частиною мистецького та культурного світу», «історія мистецтва демонструє нам гарні зразки інноваційного менедж-

менту в мистецьких організаціях, а винахідливість і надалі є ключовим словом підприємництва в культурі» [3, с. 22, 23]. Він наголошує, що менеджмент у сфері мистецтва сьогодні треба розглядати і досліджувати як окрему сферу. Основними його складовими, на думку ученого, є: процес планування, організації, керування та контроль [3, с. 24,56]. За Мінтцбергом, менеджмент – це інтегрована діяльність [3, с. 242], а С. Р. Кові стверджує, що менеджери у своїй праці мусять керуватися «сімома правилами дуже впливових людей», які допомагають вирішувати складні завдання: діяти на випередження (бути проактивним); нести відповідальність за ситуацію довкола себе; чітко усвідомлювати свої кінцеві цілі; формувати в собі риси лідера; починати від себе; розвивати вміння керувати собою; створювати безпрограшні ситуації; формувати лідерство на міжособистісному рівні; розуміти інших, а також бути зрозумілим; спілкуватися і співчувати; працювати синергетично; розвивати творчу співпрацю; займатись самовдосконаленням [7].

Питання менеджменту музичної культури української західної діаспори належить до маловивчених в українській науці, тому мета роботи – висвітлити його.

Аналіз публікацій і досліджень. У нарисах академіка І. Безгіна, які присвячені соціофеномену культури в новому економічному просторі та менеджменту у театральній сфері [1], про діаспору не йдеться. Окремі аспекти менеджменту музичної культури в діаспорі висвітлені в нашій монографії [5, с. 268–274] та статті [4].

Першим українським менеджером

культури за кордоном в 1930–1940-х рр. був Василь Авраменко як організатор мистецьких імпрез, першої фільмової корпорації, яка випустила перші українські музичні фільми за кордоном [5, с. 637–639].

У 1930–1980-х рр. організатором багатьох культурних подій у США стає Микола Новак [10]. У 1929 р. він розпочинає свої організаційні подорожі в різних ділянках культурного життя: як організатор концертів танцюристів В. Авраменка, хорових концертів під орудою О. Кошиця, концертів славетного скрипаля і композитора Р. Придаткевича, соліста-баритона П. Ординського. Як ініціатор і співорганізатор Ювілейного Комітету Українських Танцюристів В. Авраменка, він у 1931 р. об'їздив усі більші осередки української спільноти США та Канади, де були танцювальні гуртки, для організації їх виступу у Метрополітен-Опері в Нью-Йорку 25 квітня 1931 р. на Українському Фестивалі. Участь у ньому взяли понад 600 дітей. У 1930-х рр. він мандрує Америкою і Канадою з українськими музичними фільмами, в яких знімався як актор і був одним із організаторів фільмування. Після Другої світової війни, осівши в Лос-Анджелесі (Каліфорнія), М. Новак організовує концерти хорів під орудою Р. Качмарського (1945), В. Чайковського, капели бандуристів Г. Китастого (1973), ансамблю «Калина» з Торонто (1974, 1975) зірок української опери та солістів-інструменталістів [10, с. 494–498].

У 1956 р. М. Новак організовує в Лос-Анджелесі український театр «Київ». Першою і, на жаль, єдиною акцією театру був великий концерт зірок української опери та солістів-інструменталістів (більшість із Сан-Франциско) в залі «Patriotic Hall» 27 жовтня того ж року: Аліси де Пом'ян, Капітоліни Моше-Задорожної, Олени Задорожної-Акіншиної, Василя Чайковського, Володимира Мартиненка, піаніста Івана Вовка. У програмі концерту були арії з опер «Аїда» Дж.

Верді, «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського, «Наталка Полтавка» М. Лисенка; вокальні твори К. Стеценка, Л. Ревуцького, В. Матюка, Я. Степового, М. Лисенка, М. Фоменка [10, с. 494–498]. За 50 років громадської праці десятки мистецьких акцій відбувалися за його участі.

У Торонто в 1950-х рр. вів своє імпрезове бюро Іван Менделюк, колишній адміністратор філармонії та Українського театру ім. І. Франка у Станіславові (нині – Івано-Франківськ, Західна Україна), Українського мандрівного театру в Німеччині, Українського оперного ансамблю у Мюнхені. Він організовував ряд концертів за участю найкращих українських митців тієї доби [6, с. 160].

Ініціатором та організатором Українського фестивалю в Торонто в 1951 р. виступав Степан Павлюк. Він же був одним із організаторів першої зустрічі українських митців у Торонто (1954) [6, с. 183].

Феноменальною в цьому напрямку була діяльність Володимира Луціва із Великої Британії [4]. Він – не тільки співак-бандурист, музичний критик, але й організатор, координатор багатьох культурних імпрез.

Класифікація цього виду діяльності митця виглядає таким чином: організація гастролей українських колективів діаспори в різних країнах вільного світу та в Україні; координація масових святкувань; організація мистецьких імпрез (виставок) та особливих акцій (перепохонь).

Гене́за цього виду діяльності митця пов'язана із участю у міжнародному концерті на Всесвітній виставці в Брюсселі в 1958 р., який спонукав В. Луціва стати на шлях професійного виконавства. Для здійснення задуму він починає вивчати ринок, виходить на велику агенцію, яка займалася «організацією величезних шоу-програм, подібних до вар'єте, які впродовж 3-4 місяців в сезоні відбувалися в різних містах на морському узбережжі Великої Британії», і співпрацює з нею

21 рік, а професійно виступав В. Луців на сцені 28 років [2, с. 69]. Так, працюючи на океанському лайнері «Queen Mary» митець у 1966 р. «відкриває» для себе Америку, з якою в подальшому буде пов'язано багато проектів маестро. Ще одна сходинка у формуванні менеджера – набуття досвіду організації подорожей на посаді координатора службових відряджень інженерно-технічних працівників австралійської компанії «FOSTER VILER PETROLEUM DEVELOPMENT» у Лондоні. Тут В. Луців працював чотири з половиною роки (з 1980): вивчав розклад руху різних видів транспорту, виробляв схеми їх координації, вибираючи «найбільш ефективний, швидкий і разом з тим економічно оправданий варіант поїздки по всьому світі трьох сотень спеціалістів компанії» [2, с. 112].

Під час відзначення 100-річчя з дня смерті Т. Шевченка (1961) В. Луців у Нідерландах знайомиться із непересічною особистістю – диригентом «Візантійського хору» Мирославом Антоновичем, який відіграв помітну роль у подальшій долі митця.

Розпочав В. Луців своєрідний марафон організації гастролей українських колективів діаспори (тривалістю 35 років) тріумфальним турне чоловічого хору «Гомін» і танцювального ансамблю «Орлик» при СУБ в Північній Америці і Канаді (1974). Про важливість анонсування цих гастролей та забезпечення їх відповідною рекламною продукцією писала М. Чолій у газеті «Гомін України» (1974): В. Луців «блиснув ще одним талантом – організатора. Мистецько виконані афіші, оригінальні летючки, оголошення в пресі, радіо та церквах, а на кінець – на правду взірцеві програмки – все це зроблено вчасно та з великим смаком» [2, с. 118]. Це був перший позитивний досвід міжконтинентальних творчих зустрічей українців, які згодом стали регулярними.

Марафон організації гастролей українських мистецьких колективів (їх від-

булося за участю менеджера понад 20) В. Луців продовжує до наших днів і, незважаючи на поважний вік, повністю віддається великій справі популяризації українського мистецтва у світі. Впродовж більше тридцяти років В. Луців організовує численні гастролі «Візантійського хору» з Нідерландів під керівництвом М. Антоновича в країнах Європи, США, Канади, Україні, чоловічого хору «Прометей» з Філадельфії (керівник – Михайло Дябога) у Великій Британії, хору «Думка» з Нью-Йорка (керівник – Семен Комірний) в країнах Західної Європи, ансамблю танцю Степана Чупляка з Ноттінггема (Англія) у США і Канаді, хору імені М. Лисенка з Нідерландів у країнах Європи, Україні. Останні гастролі цього колективу Україною за ініціативи та організації В. Луціва відбулися восени 2008 р.

У концертних турне мистецьких колективів В. Луців виконував ряд ролей: був не тільки їх організатором, але й активним учасником (співав соло, а також був ведучим-конферансьє або промовцем-коментатором). У ролі координатора та конферансьє В. Луців виступав у великому концерті в честь 95-ліття УНС та 40-річчя мистецької діяльності хору «Думка» з Нью-Йорка.

Для здійснення гастролей численних колективів необхідна велика фінансова допомога. Тут В. Луців заручався підтримкою ієрархії українських церков, Ради для справ культури при СКВУ, СУБу, УНС, УККА, КУК, різноманітних фірм.

Чітка організація гастролей вимагала взаємозв'язку різних її складових та добре продуманої попередньої діяльності. З цією метою В. Луців заздалегідь виїжджав до країн майбутніх гастролей, зустрічався з великим колом людей (митців, громадських діячів, офіційних осіб), відвідував редакції потужних газет, де поміщав цикли статей-анонсів, привертая увагу української громадськості. Він використовував метод опитування учасників гастролей «Візантійського хору»

– голландців, в ході якого з'ясувалося бажання останніх якнайближче ознайомитися з українським культурним життям, пізнати українських людей. Це дало підставу імпресарію звернутися до українських родин у США і Канаді, щоб вони запросили голландців до себе додому на нічліг [2, с. 124].

Важливо, що В. Луців дбав за пропагування українського мистецтва не тільки у рідному для нього середовищі, але активно просував його у світовий культурний простір. З цією метою митець організовував участь у концертах чи інших акціях представників органів державної влади тієї чи іншої країни. Так, на виступах «Візантійського хору» у Вашингтоні було багато сенаторів і конгресменів, у стінах сенату в Оттаві (Канада) хор вітав його голова Жан Маршет. Відомий сенатор українського походження Павло Юзик представляв колектив численним сенаторам та послам. Як писав диригент К. Цепенда, «українська пісня пролунала у найвищих державних інституціях Північноамериканського континенту» [2, с. 138–139]. Концерт з нагоди 95-ліття УНС та 40-річчя хору «Думка» з Нью-Йорка відбувся в одному з кращих концертних залів США, а вітання з цієї нагоди надіслав президент Джордж Буш.

Оцінка менеджерської діяльності митця була високою. Так, диригент М. Антонович у листах до маестро вважав, що якби вдалося організувати гастролі «Візантійського хору» до Америки, то це було б «справжнє чудо», що В. Луців є «одиноким людиною, що може ще щось організувати», високо оцінював вміння маестро скласти продуманий план концерту [2, с. 125, 459, 460]. Л. Полтава вважав «надзвичайним особистим успіхом п. Володимира Луціва, як організатора цього турне і як соліста», оскільки відбулося 16 виступів хору у великих містах США і Канади [2, с. 130]. Відомий композитор і диригент А. Гнатишин був подивований мистецькою діяльністю та енергією В. Луціва: «Всюди Вас чути»

[2, с. 469]. Музикознавець і композитор О. Залеський писав: «Літаєте, як той вагнерівський «літаючий Голендер» по світі та розносите славу української пісні. Честь Вам за це і Слава!» [2, с. 510]. Динамічність маестро відзначало і подружжя українських акторів Климовських із США [2, с. 513]. Диригент і керівник вокального квартету «Верховина» з Торонто О. Глібович звертається до В. Луціва – «незаступний Імпресаріо» [2, с. 465]. І. Гречко, даючи влучну характеристику В. Луціву, відзначає, що львів'яни «побачили в ньому винятково здібного і цілеспрямованого організатора, який вмів знайти відповідних людей і засоби для реалізації наміченої цілі. ... особливий організаційний хист і якийсь такий раціональний прагматизм – це його харизма. Якраз подібних людей нам в Україні бракує на всіх рівнях і у всіх сферах нашого громадського і політичного життя. Участь Володимира Луціва у якомусь заході завжди гарантує успіх, до якого веде його тактовність, послідовність і водночас навіть напористість в діях» [2, с. 451].

В. Луців виступав організатором багатьох масових святкувань. Найбільшою творчою справою його життя була організація мистецької ювілейної академії в Римі з нагоди 1000-ліття Хрещення Руси-України та спільної св. Літургії в Базиліці св. Петра за участю Папи Павла Івана II, святкових заходів у Великій Британії з цієї ж нагоди [11; 12; 13]. Щодо першої акції, то В. Луців на початку 1987 р. отримав офіційного листа-запрошення до співпраці «як досвідчений і заслужений Маестро і мистець» від ректора Колегії св. Йосафата в Римі о. Софрона Мудрого, якого Президія Синоду Єпископів Католицької Церкви уповноважила очолити підкомісію «Мистецької Академії і Концертів» [2, с. 147]. Давши згоду на співпрацю, В. Луців бере участь у засіданнях Президії Синоду Єпископів УГКЦ, підкомісії, готує проекти листів-комунікатів до всіх епархій УГКЦ в діаспорі, двічі виїжджає для перевірки ква-

ліфікації різних мистецьких ансамблів і хорів до США та Канади, залучивши до цього диригента М. Максиміва з Торонто, хоч і до того він тісно співпрацював з ними, «знав їхні вокальні можливості та художній рівень» [9, с. 46]. Півтора року тривала підготовка величного святкування в Римі. Збірний хор, що налічував понад 600 осіб, в основному був сформований на базі «Хору тисячоліття».

В. Луців, як голова імпрезової комісії Крайового комітету Тисячоліття у Лондоні, був причетним до створення зведеного колективу «Хор тисячоліття» (двісті співаків із дев'яти українських хорів Великої Британії) під керівництвом Ярослава Бабуняка, який успішно виступив на ювілейному міжнародному концерті в Лондоні 29 травня 1988 р., а також на торжествах у Римі. Разом з цим колективом на сцені королівського концертного залу «Royal Albert Hall» (на 6 тис. місць) виступали: «Візантійський хор» з Утрехта (дир. М. Антонович), хор «Веснівка» з Торонто (дир. К. Зорич-Кондрацька) та хор «Думка» з Нью-Йорка (дир. С. Комірний). Програма концерту, яка готувалася впродовж трьох років, віддзеркалювала чотири століття української духовної музики, як своєрідний внесок українського народу в скарбницю християнського мистецтва.

У 1988 р. за дорученням владики Михаїла Гринчишина, генерального секретаря Центрального Ювілейного Комітету Тисячоліття хрещення Русі-України (УКЦ) В. Луців був коментатором концертної програми та координатором великого концерту в Папській залі на Ясній Горі (Польща), а в 1996 р. за дорученням Єпископату УГКЦ займався організацією відзначень у Римі 400-ліття Берестейського єднання, зокрема відповідав за хорову і музичну програму [8]. Вперше 6 хорів з України («Антей» (дир. З. Демцюх), «Боян» (дир. Я. азів), «Гомін» (дир. О. Цигилик), «Євшан» (дир. Б. Генгало), «Мрія» (дир. Б. Дерев'яноко) – усі зі Львова; хор «Кредо» кафедрального собору

Воскресіння Христового з Івано-Франківська (дир. Ж. Зваричук); камерний оркестр «Віртуози Львова» (дир. С. Бурко) співали у Римі, виконуючи духовну музику одинадцяти українських композиторів, яка представляла трьохсотлітню історію української музичної культури.

Організація мистецьких імпрез (виставок) – це ще одне амплуа В. Луціва, яке він розпочав як технічний організатор виставки українського образотворчого мистецтва в 1981–1982 рр., організованої СУБ. Ця пересувна виставка, що півтора року мандрувала з Манчестера до Бадфорд, а завершилась у Лондоні, мала майже сто робіт (ікони, різьба, скульптура, живопис, графіка) відомих майстрів О. Новаківського, І. Труша, О. Глуценка, М. Мороза та ін. Тільки у Лондоні за три тижні її відвідало майже чотири тисячі осіб [2, с. 140–141]. У 1986 р. за пропозицією В. Луціва СУБ закупив у видатного українського скульптора Григорія Крука із Мюнхена понад 30 творів, які стали основою ретроспективної виставки маєстро до 75-ліття від дня його народження в 1987 р. в приміщенні Музею і галереї «Кліфф Кастель» міста Кіхлей (графство Йоркшир). В. Луців підтримував з митцем тісні, дружні стосунки впродовж 35 років [2, с. 145–146]. У 1995 р. в Лондоні митець організував виставку української графіки, основою якої були твори українських графіків зі Львова, Києва та діаспори із власної збірки [2, с. 441].

Перше повернення В. Луціва на рідну землю, після десятиліть еміграції, відбулося під час гастролей «Візантійського хору» в 1990 р. Його організаторський хист сприяв відкриттю Україною феномена мистецької діаспори, про що широко писала преса. З того часу щороку митець мандрує маршрутом «Лондон – Україна», розширюючи свою місію новими ролями і перебуваючи тут по кілька місяців.

Так, в 1991 р. В. Луців виступає координатором акції повернення в Україну Глави УГКЦ, Верховного архієпископа Мирослава Івана кардинала Любачів-

ського¹, а в 1992 р. – особливої акції перепоховання у Львові тлінних останків патріарха Йосифа Сліпого, присвяченої 100-річчю від дня народження Ісповідника віри, та координатором програми святової академії з цієї нагоди у Львові. Організація і підготовка перевезення мощей патріарха Йосифа, що тривала кілька місяців, також вимагала співпраці багатьох людей різних галузей і стала великою подією не тільки в релігійному, але й культурному та політичному житті України. В 1994 р. В. Луців працює координатором Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегія та досвід боротьби з організованою злочинністю і нелегальним наркобізнесом» Міністерства внутрішніх справ України та Асоціації поліцейських українського походження в США за участю представників 33-х країн світу [2, с. 202]. Успішний виступ ансамблю пісні і танцю МВС України перед учасниками конференції породив новий проєкт – гастрольне турне колективу у США, яке відбулося в 1995 р., а координатором знову ж таки виступив В. Луців. У особистій подяці тодішнього міністра внутрішніх справ України Ю. Кравченка В. Луціву, зокрема, говориться: «З Вашою допомогою ансамблю вдалося здійснити те, що не завжди можуть зробити політики і дипломати, – поєднати народну дипломатію з державною політикою стосовно консолідації світового українства і засвідчити безперечний прогрес нашої незалежної держави» [2, с. 205].

Така широкомасштабна багатолітня невтомна мистецька і громадська діяльність В. Луціва на благо розвитку української культури викликає глибоку повагу і заслуговує на широке визнання. Український фонд культури нагородив митця премією ім. В. Винниченка, сесія Надвірнянської міської ради (Івано-Франківська обл.) у 1993 р. присвоїла йому звання По-

чесного громадянина цього міста, Указом Президента України в 2008 р. його нагороджено орденом «За заслуги» II ступеня.

Результати дослідження. Підсумовуючи, зазначимо, що менеджер В. Луців володіє комплексом знань та вмінь у сфері менеджменту мистецтва, а також особистими якостями, які допомагають йому бути ефективним у цій галузі. Він – професійний співак, музичний критик, організатор, психолог. Йому, як мистецькому лідеру притаманні такі риси, як: багатогранність, організаторський хист, власна воля, лідерські якості, динамізм, прагнення до мистецького експерименту, мистецька підприємливість, прагматизм, наполегливість, самовладання, управління часом, працелюбність, володіння багатьма іноземними мовами, сценічний досвід. Як координатора його вирізняють: креативність (художній талант та інноваційний спосіб вирішення проблем), конективність (зведення в єдине ціле всіх аспектів діяльності) та комунікативність (узгодження внутрішньої особистої роботи із зовнішніми потребами оточення) [3, с. 268]. Всі наявні характеристики складають таку інтегровану якість, як «пасіонарне лідерство» (за Г. Гагаортом), а оскільки діяльність В. Луціва протікала не тільки і не стільки на локальному чи регіональному рівнях, а охоплювала представників різних націй на багатьох континентах, то можна говорити про глобальний аспект його діяльності.

Висновки. Огляд творчої діяльності у сфері менеджменту культури кількох найяскравіших представників музичного мистецтва діаспори засвідчує їх великий потенціал у пропагуванні української культури у світі і може слугувати прикладом для використання у сучасному менеджменті культури в Україні. Менеджмент культури в діаспорі не склався як системне явище, проте його активно

¹ Кардинал Любачівський у листі-подяці писав В. Луціву: «Немає сумніву, що без Вашої відданості і посвяти ця історична подія в історії нашої Церкви і народу так велично не відбулася б» [2, с. 181].

представляють окремі особистості, зусиллями яких музичне життя діаспори набувало певної динаміки та різноманітності.

Література

1. Безгін І. Мистецтво і ринок : нариси / І. Безгін. – Київ : ВВП «Компас», 2005. – 544 с.

2. Від Бистриці до Темзи : спогади, документи, публікації, листи / [В. Луців] / упор., вступ. ст., літ. запис О. Жарівського. – Львів : Диво-цвіт, 1999. – 608 с.

3. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль / Г. Гагоорт / [пер. з англ. Б. Шумилович]. – Львів : Літопис, 2008. – 360 с.

4. Карась Г. Володимир Луців – менеджер українського мистецтва (рефлексії з нагоди 80-річчя митця) / Г. Карась // Вісник Прикарпат. ун-ту. Мистецтвознавство. – Івано-Франківськ, 2009–2010. – Вип. 17–18. – С. 18–23.

5. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часо-просторі ХХ століття : монографія / Г. Карась. – Івано-Франківськ : Тіповіт, 2012. – 1164 с.

6. Книга мистців і діячів української культури – учасників Першої зустрічі українських митців Америки й Канади з громадянством у днях 3–5 липня 1954 / упор.: Бажанський М., Курдидик А., Олександров Б., Гаркушенко Н. – Торонто, 1954. – 312 с.

7. Кові С. Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей [Текст] / С. Р. Кові / [пер. з англ. О. Любченко]. – Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2012. – 384 с.

8. Луців В. Відзначення 400-ліття Берестейської Унії в Римі / В. Луців // Визвольний шлях. – Лондон, 1996. – кн. 10 (583). – С. 1201–1213.

9. Луців В. Незабутній концерт / В. Луців // Пам'ятна книга відзначення тисячоліття Хрещення України / гол. ред. С. М. Фостун. – Лондон : Крайовий комітет тисячоліття у Великій Британії, 2001. – С. 46–59.

10. Новак М. На сторожі України : Власні спогади. Історичні матеріали. Документи. Листування. Архів / М. П. Новак. – Лос-Анджелес : Накладом автора, 1979. – 604 с.

11. Пам'ятна книга відзначення тисячоліття Хрещення України / [гол. ред. С. М. Фостун]. – Лондон : Крайовий комітет тисячоліття у Великій Британії, 2001. – 176 с.

12. Ювілейний міжнародний концерт 1000-ліття хрещення України. 988–1988. Royal Albert Hall. Londin. 29. 05. 1988. : Пам'яткова програма / [ред. В. Луців]. – Лондон, 1988. – 136 с.

13. Royal Albert Hall. A CELEBRATION OF THE MILLENNIUM OF CHRISTIANITY IN UKRAINE. 988–1988. – 15 p.

Karas G.V. PECULIARITIES OF MANAGEMENT OF UKRAINIAN MUSICAL CULTURE IN DIASPORA. *The article discusses the peculiarities of management of Ukrainian culture in Diaspora on the examples of its most prominent representatives: V. Abramenko, M. Novak (USA, Canada), and V. Lutsiv (Great Britain). Vasyl Avramenko was the institutor of artistic performances and the first Film Corporation, which produced the first Ukrainian musical films abroad. Nikolay Novak was the organizer of many cultural events, concerts, theatrical performances, showings of the Ukrainian musical movies. The administrative activity of Volodymyr Lutsiv was multifaceted: organization of the Ukrainian Diaspora tour groups to different countries and in Ukraine; coordination of public events; organization of artistic presentations (exhibitions) and special events (reburials). Great emphasis is laid upon a set of knowledge and skills in administration of art, as well as personal qualities that helped them to be effective in this area. The following features are common to all these managers: versatility, organizational skills, will, leadership, dynamism, the desire for artistic experiment, artistic initiative, pragmatism, persistence, self-control, time management, hard work, knowledge of many foreign languages, and stage experience. As coordinator, V. Lutsiv is a person of great creativity (artistic talent and innovative way of solving problems), connectivity (bringing together all aspects of the work) and communication skills (the coordination between the external and internal demands of the environment). All these features create such quality, as «passionate leadership» (G. Ha-*

gardom), and since the activity of V. Lutsiv proceeded not only on local or regional levels, embracing the representatives of different nations, we can talk about the globality of issues concerning his activities.

Key words: management of culture, Diaspora, Ukrainian culture, activity, concerts, celebrations.

Карась А.В. ОСОБЕННОСТИ МЕНЕДЖМЕНТА УКРАИНСКОЙ МУЗЫКАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ В ДИАСПОРЕ. В статье раскрыты особенности менеджмента украинской культуры в диаспоре на примере деятельности ее наиболее ярких представителей: В. Авраменко, Н. Новака (США, Канада) и В. Луцива (Великобритания). Василь Авраменко выступал организатором импрез, первой корпорации по производству фильмов, выпустившей первые украинские музыкальные фильмы за рубежом. Николай Новак – организатор многих культурных событий: концертов, театральных спектаклей, демонстрации украинских музыкальных фильмов. Менеджерская деятельность Владимира Луцива была многогранной: организация гастролей украинских коллективов диаспоры в разных странах свободного мира и в Украине; координация массовых празднеств; организация импрез (выставок) и особенных акций (перезахоронений). Выделен комплекс знаний и умений в сфере менеджмента искусства, а также личные качества, которые помогли перечисленным деятелям быть эффективными в этой отрасли.

Ключевые слова: менеджмент культуры, диаспора, украинская культура, деятельность, концерты, празднества.